

Bedrijvigheid sterk verspreid

Het aantal banen groeit het sterkst in Flevoland. In het IJmond-gebied, waar een groot deel van het stedelijk grondgebied in gebruik is als bedrijfsterrein, blijft het aantal banen nagenoeg constant. Amsterdam met omliggende gemeenten, de agglomeratie Den Haag en de provincie Utrecht vormen de belangrijkste werkgelegenheidscentra.

De groei in werkgelegenheid is in de afgelopen tien jaar aanzienlijk geweest. Eind 1996 was het aantal banen ten opzichte van 1988 gegroeid met zestien procent. Dit ondanks de stagnatie in de jaren 1992 tot en met 1994, waarin de groei ten opzichte van 1988 op tien procent bleef steken.

Groeiers en achterblijvers

Niet alle delen van ons land hebben in gelijke mate aan deze werkgelegenheidsgroei deel gehad. De sterkste groeier is Flevoland. In de periode 1988-1996 is daar het aantal banen toegenomen met 64 procent. Op afstand volgen Noord-Drenthe met een groei van 34 en de provincie Utrecht met 27 procent.

De werkgelegenheid in het IJmond-gebied daarentegen groeit niet. Het aantal banen is daar ten opzichte van 1988 zelfs met vier procent afgenomen. Met een groei van maar vijf procent of nog minder behoren ook Zuidoost-Drenthe en Oost-Groningen tot de grote achterblijvers.

Werkgelegenheidscentra

Naast de groeiverschillen is ook de omvang van de werkgelegenheid ongelijkmatig over het land verspreid. Sterke concentraties van werkgelegenheid treft men aan in Amsterdam met omliggende gemeenten, in de agglomeratie Den Haag en in de provincie Utrecht. Zo bedroeg in 1996 het aantal banen per duizend inwoners van 15-64 jaar in Groot-Amsterdam meer dan 730. In de agglomeratie Den Haag waren dit bijna 670 banen en in de provincie Utrecht ruim 650 banen.

In verhouding tot de potentiële beroepsbevolking treft men in de Kop van Noord-Holland het minste aantal banen aan: nog geen 400 per duizend in de leeftijdsgroep van 15-64 jaar. Ook Oost-Groningen – en Flevoland – scoren

laag op dit punt. Het aantal banen per duizend inwoners van 15-64 jaar ligt in beide gebieden net boven de 400.

De situatie in Flevoland is in dit geheel in zekere zin paradoxaal te noemen. Ondanks de hoogste absolute groei is daar het aantal banen in verhouding tot de potentiële beroepsbevolking met nog geen 60 banen toegenomen. De andere sterkere groeiers in de absolute werkgelegenheid, zoals Noord-Drenthe en Utrecht, kennen een grotere toename in verhouding tot de potentiële beroepsbevolking. In Noord-Drenthe bedraagt deze ruim 100 banen, evenals in de provincie Utrecht.

Extensief ruimtegebruik

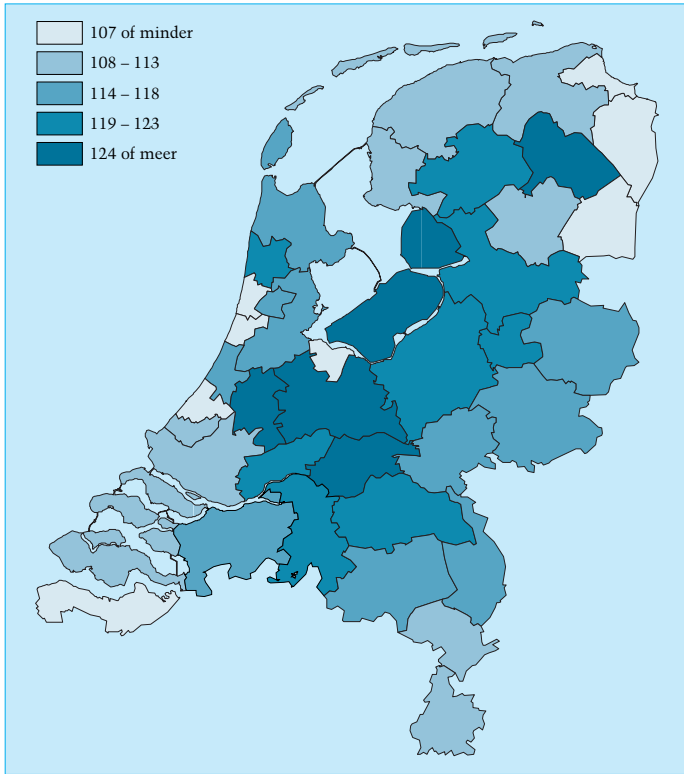
Werkgelegenheid vraagt om ruimte voor bedrijven binnen het stedelijk grondgebied. Landelijk is thans zeventien van iedere 100 hectare stedelijk gebied in gebruik voor bedrijfsdoeleinden. Regionaal varieert dit cijfer van ruim 25 hectare in het IJmond-gebied tot bijna tien hectare in Zuidwest-Friesland.

Landelijk nemen grotere bedrijfsterreinen elf procent van het stedelijk grondgebied in beslag. In de IJmond is dit extensieve ruimtegebruik door bedrijven met twintig procent van het stedelijk grondgebied het grootst.

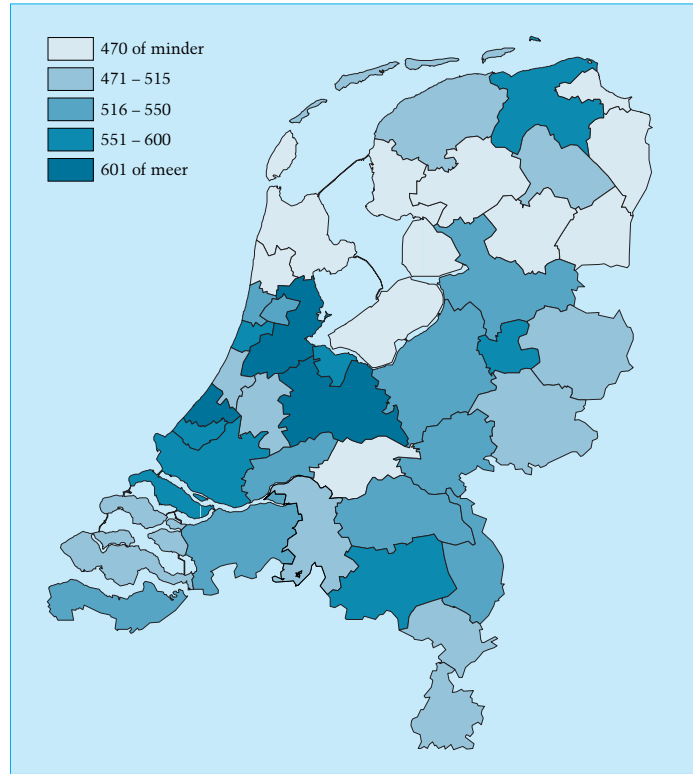
De ruimte in gebruik door de dienstverlenende, sociaal-culturele en overige openbare sectoren bedraagt landelijk zes procent van het stedelijk grondgebied. Dit intensieve ruimtegebruik is vooral hoog in de agglomeratie Den Haag en de provincie Utrecht. In beide gebieden beslaat dit ruimtegebruik tien procent van het stedelijk grondgebied. ◀

Bert Erwich en Mathieu Vliegen

Ontwikkeling van het aantal banen per Corop-gebied, 1988-1996 (1988=100)

Banen per 1 000 inwoners van 15-64 jaar per Corop-gebied, 1996

Een groei van het aantal banen dat net iets boven het landelijk gemiddelde (16 procent) ligt, heeft plaatsgevonden in een langgerekt gebied dat zich uitstrekt van Noord-Drenthe over delen van Friesland, Overijssel, Gelderland, Flevoland, Utrecht, Zuid-Holland en Noord-Brabant. Vier van de acht gebieden met de geringste groei liggen in de Randstad: IJmond met de agglomeratie Haarlem, Het Gooi en de Vechtstreek en de agglomeratie Den Haag. De andere vier gebieden liggen perifeer: drie in het noordoosten: Delfzijl en omgeving, Oost-Groningen en Zuidoost-Drenthe en één in het zuidwesten van het land, Zeeuwsch-Vlaanderen.

Landelijk zijn er bijna 550 banen per duizend inwoners van 15-64 jaar. De meeste van de tien gebieden boven dit landelijk gemiddelde liggen in de Randstad. In de noordelijke vleugel zijn dit Utrecht en Groot-Amsterdam met het Gooi en de Vechtstreek en de agglomeratie Haarlem. In de zuidelijke vleugel behoren hiertoe de agglomeratie Den Haag met Delft en het Westland en Groot-Rijnmond. Met uitzondering van Zuidwest-Gelderland treft men de gebieden met het geringst aantal banen aan in de drie noordelijke provincies, waaronder de perifere gebieden in het noordoosten, in het noorden van Noord-Holland en in Flevoland.

Bodemgebruik door bedrijven, 1993 (extensief gebruik boven landelijk gemiddelde)

Bodemgebruik door bedrijven, 1993 (intensief gebruik boven landelijk gemiddelde)

